

STUDENTS

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESĪ

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSA
20 SANT.

K. Branta un K. Upeslejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris
Rīgā, Meierovica b. № 11, dzīv. 15. (Ieeja no Valdemāra ielas). Tālr. 32636. Runas stundas:
svētdienās no 11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste № 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 3.—
Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par
petitīrdiņu + 5% sludināj. nodoklis.

№ 157.

Otrdien, 26. novembrī 1929.

VIII. ak. g.

Aktivitāte vēlēšanās — labākā atbilde Stud. Padomes diskreditētājiem!

„Preserve your illusions! — If they
are gone, you may still exist, but
not live!” Mark Twain.

Laikmets un jaunatne.

Jaunatnei vajaga būt sava laikmeta
Itdzīvotājai, bet līdz ar to — ja un a
laikmeta nesējai. Viņai jābūt šī jaunā
laikmeta izsvārtājai, ja viņa, sasnie-
dzot dzīves kalngalus, grib par šo
laikmetu kļūt. Citādi viņa izplienēs
līdz ar vecā laika izdegušām ogļēm,
un viņas dzīvoto posmu vēsture atzi-
mēs ar baltu lapaspusi, jeb — kas vēl
sliktāk — vēsture to minēs kā kul-
tūras regresa laikmetu. Jo —
„stille steh'n heisst rückwärts geh'n.”

Latvju inteliģences pagājušā gadu-
simta audze — Latvijas neatkarības
idejiskie cīnītāji un viņas pirmie
valstsvīri dzīvoja un cīnījās par lielu
un skaistu iluziju, kas sevi ie-
slēdza visas pārējās — Latvijas brīvību.
No šīs iluzijas viņi sev smēlās iejūs-
mu, drosmi un izturību. Šai iluzijai
savukārt viņi ziedoja visus garigos un
nereti arī fiziskos spēkus. Šī iluzija
viņus spārnoja, deva viņu dzīvei
skaidru, lielu saturu, piešķirta
tai vērienu un virzienu. Tāja, gandrīz
nesniedzama šķīta šī iluzija, bet tāpēc
jo skaistāk bij viņai ticēt un dzīvot.
Un tie, kas viņai dzīvoja, paši kļuva
skaidrāki, lielāki, tā dzīvojot.

Un tad sagrozījās laika rats tā, ka
šī iluzija varēja tikt realizēta. Idejis-
kais darbs, ko veica vecā inteliģences
paudze, bij nesis savus augļus. Latvju
tautas brīvības idejas sludinātāju de-
dzīgie vārdi bij atraduši atsaucīgas
sirdis — bij izaudzējuši jauno latvju
audzi, kas tvēra pēc šķēpa un izcīnīja
liesmainā cīņā šo Latvijas brīvību, tā-
dejādi padarot iluziju par
tīesāmību.

Kas bija tājš, skaidrs savos zvaig-
žņotos apvārkšņos, un kam ticībā
pukstēja tikai gaišākās sirdis, kļuva
visiem tuvs, visiem pieejams, kļuva
pats par sevi saprotams, ikdienišķs.
Vēl vairāk, — nāca gadi un senais
ideāls aptumšojās pelēkā stku raižu
dzīvē, — kļuva plankumains, jo viņu
aptraipīja šausmīgi, necienīgi pil-
soņi. Nekad iluzija, kas piepildījusi,
nav pilnīgi atbilsusi viņas priekšstatam.
Astrālais ķermenis zemes dubļos zaudē
savu mistisko mirdzumu. — Un
dažs labs nopūtās, vilies, un nokāra
galvu. Cits prātoja atstāt dzimto krastu,
kuŗa dēļ visu mūžu cīnījies, un doties
svešumā. —

Vecā, idejisko censoņu paudze pa-
mazam noiet no skatuves. Tāds dzī-
ves likums. — „Alles hat sein Ent-
stehen, sein Bestehen und Vergehen”.
Bet jaunā audze, kas tik vareni vici-
nāja šķēpu liktenīgās dienās? — Tā
nolika cīņās roboto šķēpu kaktā un...
tvēra pēc kausa. Un gremdē baudā
un aizmirstībā savas dzīves tukšumu.
Jo šai dzīvei pēc viņu domām vairs
nav iluziju, nav ideālu mērķu.

*) Pasargā savas iluzijas. Ja viņas būs zudu-
šas, tu gan vēl eksistēsi, bet nedzīvoši.

Ja, ko gan vēl! — Kurp! — Pēc
kā! — Viss jau sasniegts! . .

Un tā aiziet diena pēc dienas, viena
otrai līdzīga. Stikas raizes, stki prie-
ciņi. Nekā dziļāka, visuaptveroša, sug-
gestējoša, aizraujoša. — —

Kur izeja?

Izeja vienkārša. Ne vairs plašumā
un skaļumā meklēt iluziju, bet gan
— dziļumā. Plašums ir iegūts,
plašums ir mūsu — mūsu ir valsts,
zeme, brīve. . . Bet mēs paši?
— Kādi mēs esam kā pilsoņi, kā cil-
vēki? Kādi mēs esam kā personības?

Personības ideāls lai stājas
iegūto nacionālo un sociālo ideālu
vietā. Protams, šo ideālu nevar iegūt
cīņu troksnī, kaut gan par sliktu tas
viņam nenāk, bet gan klusās sevis
veidošanas stundās. Šim ideālam trūkst
tā plašuma un skaļuma, kāds piemīt
sabiedriski-politiskām, nacionālām un
socialām idejām. Un tomēr neviens
no šiem ideāliem nevar tikt īsti pie-
piepildīts, ja nav papildīts per-
sonības ideāls. To mēs redzē-
jām mūsu valsts desmit gados. Viss ārē-
jais iegūts. Bet cik maz skaidru, spē-
jīgu, sirdsizglītofu, godīgu
darbnieku! Cik maz plaša vēriena
valstsvīru!

Ieraušana, sekla baudkāra izpriecu
dzīve pārņem arvien plašākus slāņus.
„Džesa un kokteiļa laikmets”. . . Tur
iluzija vairs nav vajadzīga. Tur —
nauda un bauda! Ja, par visām lietām
— nauda! Kur un kā — nekrit svarā.
Bet toties ar viņu viss sasniedzams. . .
— Vai tā ir dzīve? Nē, tā ir tikai
eksis-tēšana, kā saka Marks Tvens.
Vēl mazāk — tā ir vegetēšana. . .

„Atpakaļ pie dabas!” sauca kādreiz
Russō. Bet mūsu laikā jāsauc ar
balsi, kas pārkliegtu visus džezbendus:
— Atpakaļ pie gara! Atpakaļ pie dvē-
seliskuma, pie ideāliem un iluzijām.
V. Jankaus.

Studentu padome un neorganizētie studenti.

Studentu organizācijas ir faktiskās
studējošo sabiedriskās un kultūralās
sejas noteicējas, — viņas ir visu stu-
dentu dzīves regulētājas. Universitātes
pirmos pastāvēšanas gados dabīgi, ka
izpaudās vecais krievu un lielā mērā
vācu iespaids, jo universitāte savu
darbību iesāka ar apm. 2000 studentiem,
kas bija saplūduši no Rīgas Politechn
institūta un dažādām Krievijas augst-
skolām, kamēr latviešu vidusskolas be-
gušo bija samērā maz. Tāpēc toreiz
īpatnēja latviešu studenta tipa tikpat
kā nebija, bet tomēr neliels skaits
kopā ar jaunpienākušiem, vēlākos ga-
dos, varēja likt pamatu jauna novir-
ziena studentu organizācijām — tā
radās arī studentu vienotnes — ienesot
pavisam jaunās domas un centienus
studējošos, izsaucot ap sevi lielas pār-
grozības un pulcinot ap laikrakstu „Stu-
dents”, radīja latviešu studenta dzīvi
ar visām viņam īpatnējām atziņām
un prasībām. Pirmo reizi tika pieteikta
atklāta cīņa par jauna gara ienesānu
un par vecā grozīšanu un likvidēšanu.
Studentu organizācijām liela prak-
tiska un idejiska nozīme. Viņas var
dot nepieciešamās iepriekšzināšanas kā

sabiedriskam darbiniekam, kam liels
svars pie tagadējās republikaniskās
valsts iekārtas. Protams, šeit redza-
mākā vieta ierādāma organizācijām ar
iekšējo intīmo dzīvi. — Organizācijā
saistītam studentam savs patstāvīgs un
reizē ar citiem kommitoņiem pieņemts
dzīves izpausmes veids. Ļoti daudz
gadījumos organizācijā sastāvoša stu-
denta iespaids uz neorganizētiem var
būt liels. Vispārīgi neorganizētiem
studentiem nav tādu patstāvīgu uzskatu,
kupus atbalstītu visā pilnībā kāda kom-
mitoņu grupa vai atsevišķa organi-
zācija, līdz uzskatam varētu piedot
reālu veidu. Citiem vārdiem sakot,
studentu dzīves veidošanā neorganizētie
studenti ieņem skatītāja lomu. Reālā
veida piedošānai atsevišķās organizā-
cijās izvēstām atziņām ir aktīvais spēks,
kas to mēģina realizēt caur Studentu
Padomi. Un dabīgi, ka sakarā ar to,
Studentu Padomē redzamu vietu ieņem
vienīgi organizāciju pārstāvji, atbalstīda-
mies uz zināmām organizācijām, kuŗas
garantē arvien noteiktu pārstāvju skaitu.
Šis ir, varbūt, arī viens no tiem iemes-
liem, kāpēc ārpus organizācijām stāvošo
studentu interese par St. Padomes dar-
bību gluži niecīga. Bez tam ievēlētie
pārstāvji par savu darbību informē
vienīgi savus tiešos vēlētājus. Daudz-
reiz St. Padomi pielīdzina mazai Saei-
mai un daļa pārstāvju, it sevišķi pro-
gresisti (sociāldemokrāti) saskata tikai
cīņu par marksismu, kreiso un labo
spārnu u. t. t., tas ir bēdīgs pārpratum,
kas nav ne ar ko attaisnojams,
jo St. Padomes, jeb mazās politikas
līnijas pilnīgi savdabīgas un īpatnējas.

Lielā politikā atsevišķa partija var
tikt vēlēšanās pavisam izgāzta cauri,
bet mūsu politikas laukā tas nevar
notikt, jo tā, piem., korporācijām ar-
vienu būs zināms balsotāju skaits, lai
kāda arī viņas pārstāvju rīcība St. Pa-
domē būtu. Šinī ziņā, kaut arī neor-
ganizētie kā viendabīga masa nepastāv,
korporēliskā iespaids mazināšanā var
ārkārtīgi daudz ko daikt, proti, pastip-
rinot jaunā novirziena studentus, bal-
sojot par viņu sarakstu. Bēdīgu ainu
rāda pagājušā gada vēlēšanās, kad
balsis nav nodevuši apm. 2500. No
šī skaitļa droši var sacīt, ka par vecās
studentu ideoloģijas aizstāvjiem nebūtu
vairāk par 1 procentu nobal-ots. Tā-
pēc pie rosigākas visu studentu pie-
dalīšanās būtu dots izšķirošāks spie-
diens latviskās studentu dzīves izvei-
došanā uz visas frontes.

Studentu Padomei noteikšana stu-
dentu akadēmiskos, saimnieciskos un
materiālos jautājumos un izejot kaut
vai vienīgi no šī viedokļa, nevar pāiet
vienaldzīgi gaŗām vēlēšanām.

Kā katrās vēlēšanās, tā arī šogad
pie balsis nodošanas jāpieiet ar vis-
lielāko uzmanību. Jārēķinās ar to, ka
šogad pavisam iziet 17 saraksti, no
kuŗiem daudzi nedabūs nevienu pār-
stāvi un tā aizies ievērojams balsu
skaits zudumā. M. Grietēns.
Stud. Padomes loceklis.

Studentu padomes nozīme studentu dzīvē.

Gadu no gada studenti pulcējas
Universitātē decembra pirmajā svē-
tdienā, lai izvēlētu savu pašvaldības
organu. Tas tiešs un svarīgs pienā-
kums visiem stud. Latvijas pilsoņiem,
jo kā L. U. stud. pad. satversmes 6. §
nosaka, „Visa Latv. Univer-
sitāte ir viena vēlēšanu
vienība”. . .

Nevaru pāiet gaŗām šai brīnīšķai
„vienībai”, kas pag. gada stud. pad.

Lasait un izplatit „Studentu”

vēlēšanās uzrādīja savu maks. 60%. Šis
skaitlis liek izprast skaidru faktu, ka
trūkst visam paša pamata —
vienojošas kopējas sadarbības un sapra-
šanās gara. Nerunājot nemaz, ka šis
skaitlis ikgadus dilst, — pati dzīve ir
pierādījusi, ka studentu kopējā sadar-
bības laukā sen trūkst vajadzīgās ieci-
tības.

Pavisam nevar saskatīt, kad viņa
būtu bijusi stud. padomē, kas repre-
zentējot Universitātes studentus iekšējā
un starptautiskā dzīvē.

Nenoliedzams, — cēls ir idejiski ap-
dvestais un mērķu pilnais izveidošanās
laikmets, kad stud. padome piejēma
reālu izpausmi. Tas bija ieguvums
un solis nacionālās kultūras nostipri-
nāšanā un nākotnes gara dzīves ieka-
rošanā.

Bet, diemžēl, gadu atstarpe ir pie-
rādījusi, ka šie demokrātijas iejūtas
dziļākie momenti nav varējuši dzīvē
pierādīt un sniegt reiz sprautos un
tēlotos centienus.

Stud. padome dzīves sadarbībā nav
pierādījusi „vienotu vienību”. Reiz
klusībā lolotās cēlās domas ir piejē-
mušas dzīvē dziļu nesaprašanās un ap-
kaŗošanās garu. Sadarbības vietā at-
sevišķu nogrupējumu varas ieguvumi
ir izvīrtjušies visa priekšgalā, uzspie-
žot savu „garu”. Un tā domājōšs ir
palicis ārējais, reprezentablais bez iek-
šēja satura.

Bet kāda var būt doma, ja nav gara,
nav iekšējā satura! Nav tad arī kopē-
jās garīgas saites un dziļāku atziņu
izpausmes, kas ielīktu idejisku veselīgu
pavedienu visā studentu dzīvē.

Līdz šim Stud. pad. nav varējusi
rast tadu idejisku pavedienu, kas sai-
stītu stud. saimei vienotā vienībā. Vēl
mazāk šāds sasniegums varēs uzrā-
dīt praktiskās dzīves nepieciešamību
devumi studējošiem. Visi „labi do-
mātie” stud. pad. pašdarbības pasā-
kumi (virtuve! grāmatnīca!) ir gluži
pretējo guvuši — studenti ir atkāpušies
soli pa solim no cerībām — gūt ar
savu pašvaldību jebkādu attaisnojošu
faktu daudziem solījumiem.

Tas ir bēdīgs pasākums — iezīmējot
to ceļu, kuŗu Stud. padome ejot, uz-
rāda dilstošas pazīmes, kā kvantita-
tīvi, tā kvalitatīvi. . . Ko lai dod
ārēja čaula, ka nav kodola, gara!
— jo tikai pēdējais var iedvest un pa-
turēt idejiskos panākumus, kādiem jābūt
darbā, sabiedriskā kultūras laukā.

Ir tiesa, daudz rūgtuma sakrājies,
un studentu nogrupējums asu attie-
cību atmosfāira sablīvēta. . . pateico-
ties „uzspiestam” vairākumam, kas
aizmirsis visvienkāršāko — demokra-
tisko parlamentārismu.

Kā katrā laikmetā ir bijis liktenīgs
„uzspiestais” un patiesam garam ne-
atbilstošs, tā arī šē, — nospiestais
gars ir dinamiska rakstura, kas reiz
ievīrzsies veidojošā gul-
tnē.

Tas tiešam pēdējos gados iezīmējies.
Ja uzlabojas Stud. pad. kvalitāte, kaut
vai lēni augošā progresijā, — pienāks
laiks, kad Stud. pad. darbības
rezultāti uzrādīs pozitīvus
devumus stud. dzīvē, un ne
otrādi, kā tagad, atsevišķi stud.
sogrupējumi „uzspiež” stud.
pad. savus nepiemērotos uz-
skatus.

A. Skujiņš.

Studente akadēmiskā dzīvē.

Laiks iet septiņpadsmit zābakiem un mums ir jāsteidzas tam līdz.

Ir jāsteidzas, lai dzīvotu ne tikai pagātnei, bet arī tagadnei un nākotnei, lai nebūtu tā, ka, dzīvi nodzīvojuši, nebūtu nemaz dzīvojuši.

Dzīvi pilnskanīgu dzīvot, tani augot un veidojoties pašam un kārtotot un veidojot arī to pēc savas garīgās līdzības, ir katra cilvēka uzdevums un pienākums.

Jau studiju laikā mums ir jāievirza sava darbība atklātības gultnē. Nepietiek ar zināšanām vien, ko iegūstam studiju laikā, mums ir jāizveido savas sabiedriskās un organizatora spējas, lai Universitātē gūtās zināšanas varētu likt kā pamatakmeni tālākam kultūras darbam dzīvē.

Ja mēs vērojam mūsu studentu pagājušos desmit gadus, tad gan varēsime teikt, ka viņa ir čakli klausījusies lekcijas, strādājusi semināros, laboratorijās un likusi labi eksāmenus, tā izpildāma tos lielos pienākumus, ko uzliek akadēmiskā dzīvē zinātniskais darbs, bet dažus citus ne mazāk svarīgus pienākumus viņa ir diezgan bieži aizmirsusi.

Ja mēs nepildām tos pienākumus, ko uzliek sabiedrība un organizētā dzīve, tad mēs pašas atņemam sev tiesības tani dzīvot. Tiesības nav ērtība un privilēģija, tiesības ir pienākums, un pienākums nav lai bēgtu un tos aizmirstu, bet lai tos pildītu.

Tuvojoties 1. decembrim, Studentu padomes vēlēšanās, nav lieki atgādināt katra akadēmiskās saimes locekļa sabiedrisko pienākumu dzīvi piedalīties vēlēšanās. Studēšu pienākums būtu rūpēties par to, lai studēšu skaitam Universitātē atbilstu proporcionāls pārstāvju skaits Studentu padomē.

Studentu padomes lielo nozīmi akadēmiskā dzīvē šeit būtu lieki apcerēt, tā jau ir gaiši redzama ikvienam studentam.

Taisni tāpēc, ka Studentu padome ir liela mērā mūsu iekšējās dzīves kārtotāja un noteicēja, mums ir jāiet un jāsaņem savs vārds, lai mēs redzētu akadēmisko dzīvi veidojoties tā, kā mēs to vēlētos. Pagājušā gada notikumi liek pārdomāt, vai Studentu padome ir bijusi visu studējošo interešu aizstāve un uzskatu paudēja. Tāpēc aktīvāk, uzmanīgāk, apdomīgāk nododiet savas balsis nākošās Studentu padomes vēlēšanās. Studentēm ir noteiktāk jāizteic savi uzskati un domas kā līdz šim.

Vienaldzība raksturo garīgi mazvē-

Zelma Zinaida.

Zvērasts.

Es izeju tumsā uz ielas ik nakts
un zvērēju mīlestību,
Kā takša laiva garām šīd laiks,
torņi kā nožņaugtas sāpes.
Es paceļu rokas, es zvērēju jums,
es zvērēju mīlestību.
Jums, nelgām un slepkavām, visiem,
kas mirst,
jums visiem, kas nāks vēl un
aizies,
Es paceļu rokas un zvērēju jums,
es zvērēju mīlestību.
Kokiem un laternām, zemei, kas gul,
an mēmajām tālēm bez gala,
Es nokritu tumsā uz ielas ik nakts
un zvērēju mīlestību.

Edvarts Tūters.

Tilts.

Pie zemes melns un pelēks placis
Gul tilts kā milzu doma smags
Pulks spuldžu gaismu lej tam acs
Un pūlis pāri tam kā traks
Bez stājas joņo steigā dvesdams.
Tilts pazemīgi sāpes nezdams
Pret laiku klusi galvu liec.
Vai jautri sveic kāds to vai sēro;
Vai važon's zirgu kuldams triec —
Tilts rāms un pacietīgs arvienu.
Rīt dienas mainoties ar dienu...
Tilts zin, ka reiz to kapā gņaus
Tas pūlis, kas tam pāri lokās.
Bet viņš to uzvarēs, viņš ritmu raus —
Tilts sajust līks reiz savu varu!

Vienotņu apvienotais kandidātu saraksts № 15.

1. Ārens, Jānis ing.
2. Grietēns, Maksis ing.
3. Kopmanis, Eišenija agr.
4. Zušmane, Marta math.
5. Prūsis, Rūdolfs iur.
6. Vitols, Jānis chem.
7. Tauriņš, Alma pharm.
8. Strautnieks, Milda stud. oec. et cand. math.
9. Karusa, Kārlis stud. iur. et cand. oec.
10. Erglis, Pēteris oec.
11. Usenko-Kaudzīts, Elza stud. med. et cand. dent.
12. Ārguls, Emma oec.
13. Bauers, Harrijs mech.
14. Tauriņš, Alfrēds chem.
15. Jurkovskis, Olga iur.
16. Šmits, Anastasija med.
17. Purviņš, Pēteris ing.
18. Jātnieks, Jānis-Eduards agr.
19. Zirnīs, Merija-Marija math.
20. Bilans, Anna rer. nat.
21. Upmalis, Jūlijs ing.
22. Hūns, Fricis oec.
23. Landovskis, Lilija rer. nat.
24. Eizentāls, Milda math.
25. Rutkis, Jānis rer. nat.
26. Zariņš, Jānis phil.
27. Landovskis, Zenta oec.
28. Kroģis, Anna rer. nat.
29. Skujiņš, Arnolds ing.
30. Odiņš, Georgs iur.
31. Šneideris, Zelma pharm.
32. Upelincis, Anna oec.
33. Pētersons, Arvids iur.
34. Baltkajs, Aleksandrs-Videvuts oec.
35. Markuns, Elza hist.
36. Cirotis, Elza hist.
37. Zirnīs-Zirnītis, Alfrēds math.
38. Valdmans, Rasma agr.
39. Paegle, Nanija rer. nat.
40. Teivens, Arno arch.

tigos, tāda nedrīkst būt mūsu studente, tāda viņa arī nav iekšēji, bet maz vēl šī iekšējā aktivitāte ir izpaudusies sabiedriskā laukā.

Šogad Studentu padomes vēlēšanās ir dota studentēm plašāka izvēle un lielāka iespēja balsot par savām pārstāvēt Studentu padomē. Katrai komitoni ir jāapzinās sava vērtība un visi savi pienākumi un jāsaņem savi vārdi akadēmiskās dzīves veidošanā uz nacionālākiem, kultūrālākiem, intelektuāli sabiedriskiem principiem. Neaizmirstiet, ka dzīve nav tikai vērojums, bet lielā mērā mūsu pašu veidojums.
Zinaida Sreibere.

Organizāciju sadarbība.

Lai runātu par organizāciju sadarbību, tad vispirms jāapskata tie idejiskie pamati uz kā dibinās studentu organizācijas, kā arī tās prasības un mērķi, kas rada organizāciju nepieciešamību.

Pieejot no vēsturiskā viedokļa un apskatot studentu organizāciju attīstības gaitu, redzam, ka prasības, kas izsauc studentu organizāciju dibināšanu var sadalīt divās grupās: individuālās un valstiskās.

Pirmām piemīt trii pādidogģisks raksturs un viņu galvenais uzdevums ir audzināt studentu un palīdzēt izveidoties tā garīgai sejai.

Otrai grupai bez šā pādidogģiska motiva piekrit arī vēl otrs daudz svarīgāks un tas ir ieaudzīnāt studentā sabiedriskuma sajūtu un iecietību pret citu domām un uzskatiem.

Abas šīs prasības ir dzīvē pamatotas un abām tam ir liela nozīme.

Mēs zinām, ka vidusskolas, kā galveno prasību, saviem audzēkņiem uzstāda, lai tie labi zinātu savus uzdevumus, lai būtu paklausīgi un lai viņu intereses ietilptu tikai skolas rāmjos.

Par audzēkņu individuālītāti un viņu personīgām tieksmēm skola ne tikai nerūpējas, bet daudzreiz šādā vai tādā veidā mēģina viņas apspiest.

Tāpēc arī jaunā studenta garīgais aploks ir ļoti saurs. Viņš zin kaut ko no vienas otras zinātnes, ir iekālis zināmu skaitu formulu, bet kā šo bagāžu izlietot, ko ar viņu iesākt, to, pateicoties sevis paša nepazīšanai, zin tikai retais.

Tāpēc arī daudzi no studentiem sākumā skatās uz universitāti kā uz šo plašāko apvārkšņu atvērēju, bet visi viņi tomēr viņas.

Arī universitāte sagatavo speciālistus, bet studenta personību arī viņa atstāj novārtā.

Ar to jāiet galā pašam studentam un te tad arī paverjas plašais organizācijas darba lauks.

Nākdami kontaktā ar citiem, redzot un dzirdot viņu mērķus un domas, mēs beidzot sākam atrast arī paši sevi, savu uzdevumu un isto vietu dzīvē.

Tas nu būtu pirmais organizācijas uzdevums, otrs, kā jau minēju, ir sabiedriskais jautājums. Nepietiek tikai ar to, ka esam sevi noskaidrojuši, bet jābūt arī zināmāi prasmei savas spējas izlietot un atkal šo prasmi mēs varam panākt audzināšanas ceļā organizācijās.

Būdami kopā ar pārējiem, mēs iegūstam zināmu domu veiklību un prasmi iedzījinoties situācijās un apstākļos,

Visvalds Jankaus.

Atplūdi.

Pēc dienām bangu rotātām
Nāk seklie atplūdi,
Kļūst līmenis pārlietu rāms,
Rīt stundas vienmuļi.
Tad trulums sirdi iezogas
Un skumju atspīdums,
Un rokas, cņņas rētotas,
Kaļ važās — pagurums...

Balsojiet par.....

Fejetons.

Uzmanību! Jānis Klibjānis runās. Viņš aģitēs.

Kommitoni! Jau trešo gadu es spīcēju zīmuli Universitātes klausītavās. Divus gadus es dzirdēju tikai profesorus, redzēju tikai drukātas un rakstītas gudrtības. Es biju mēms. Gadījums ievēda mani kandidātu sarakstā un manas acis atvērās. Man gribas runāt. Balsojiet par sarakstu № x.

Klausāties, jūs 40% kas mājās līdz šim esat gulējuši! Vai jūs savus latus Studentu Padomei nemaksājāt? Vai kāds jūs no tiem ir atsavinājis? Vai Jūs naudas par daudz? Vai Jūs neciešat no dzīvokļu trūkuma? Vai Jūs nestrebjat zupu studentu virtuvē? Mēs zinām, kur Jums kurpe spīez un gribam ērtu caurumu tai vietā laist. Mēs izgudrosim retāku maku virināšanai, būvēsim ērtas un lētas istabas un palielināsim zupu porcijas. Neaizmirstiet, ka kaut uz Marsa, Mēneša vai mežā jūs līdz šim mums bijāt, tagad esat mums tuvi un vajadzīgi. Neklausāt citu skaļruniem, nedz patofoniem, kas atkārtoti griež savu plati

gadu no gada. Klausāties visi Jūs nesaistītie, mēs esam no jūsu vidus un stāvam par Jums, bet dzegūzu olas ļaujām Jums pašiem laukā mest. Prasat mums kā Jums vajag un ko Jūs vēlaties un mēs Jums solīsim. Kam ausis dzirdēt, tas lai dzird: Balsojiet par listi № x.

Biedri kommitoni, tikai vienu grozījumu sev par labu es lūgšu Jūsu jau tā sagrozītajās listēs. Visu dienu es staigāju ar sarkanu lakatu krūšu kreisajā kabatā un pajemšu uz māju lielāku paku Jūsu uzsaucumu, Studentu padomē pabalstīšu Jūsu runas starpsaucieniem, bet sākumā un beigās dūšīgi sitišu pats savas plaukstas. Kur un kad vien varēšu, es mēģināšu atrast starpību kreiso un viskreiso starpā un ja tādu atradīšu, vienam Jums piederēšu, bet tagad raustos uz pusi.

Celie un varenie, Jums jau gan jāizperē daudz un dažādās listēs iemestās olas, tad iesildat arī mani pie viena Padomē. Varbūt atkal kādam kādā koalīcijas gājienā aizmetas kāja. Varbūt kāds zīdīņš, krieviņš vai vācietis parāda muguru. Varbūt krāsainās draudzenes pabalsts iznāk par mazu. Varbūt „vairākums” atrodas brīesmās. Varbūt izpaliktu mani skie spalvas dūrieni. Gan tikai v a r b ū t.

Maz, pavisam maz es prasu no Jums, konkordieši. Tikai vienu kuponu. Nu mēs taču esam gluži vienādi. Ja Jums nebūtu tas cetrkrāsu deķelis, mēs būtu diviņi brāļi. Ne es Jūs, ne Jūs mani varat solījumos pārslolīt, nedz kliegšanā pārkliegt, bet vai tādēļ mums kāds naids. Es būšu Jūsu sabiedrotais. Ja Jūs gribēsāt kliegt Studentu Pa-

kas nepieciešama katram sabiedriskam darbiniekam.

Tādi nu apmēram būtu tie principi no kā būtu jāvadās organizācijām. Piegriežoties tieši mūsu universitātei un mūsu studentu organizācijām, jāsaņem, ka ārēji arī pie viņām ir novērojami šie paši principi, bet iedzījinoties dziļāk un novērojot, kā tie izpaužas uz āru savstarpējā organizāciju sadarbībā, redzam, ka tie netiek attaisnoti.

Kur tieši organizācijas uzdevums ir, audzināt savos locekļos solidaritātes un iecietības garu, tur mēs redzam, ka dažas organizācijas, dibinoties vienkārši uz skaitlisko vairākumu, ignorē un nerēķinās ar pārējām organizācijām.

Šāds stāvoklis ir nenormāls, un ja organizācijas idejiskās cņņas vietā sāk lietot nesolidus pašiem, tad iznākums var būt vairāk kā bēdīgs.

Tādējādi mēs sākam aizmirst savus tiešos uzdevumus un kultīvējam partejiskumu, kurš ir nāvējošs, jo viņam trūkst ideju.

Mēs sākam izplūst bravurā un ārējā skaļumā slēpjam savu idejisko bankrotu, bet rupjam spēkam, kuļam trūkst idejas, trūkst arī nākotnes. Tā ir tik veca patiesība, ka negribas ticēt, ka studenti to nesaprastu, tāpēc jāpieņem, ka lielākā daļa vienkārši to negrib saprast.

Un lūk, kamēr nebūs šīs gribas, kamēr mēs ideju vietā stādīsim partejiskumu, tikām grūti ko spriest par organizāciju sadarbību.

Bet ka šāda organizāciju sadarbība, kuļa vadoties no augšā minētiem diviem pamatprincipiem, ir nepieciešama, par to, liekas arī nebūs nevienam šaubu.

Izeja būtu, ja mēs idejas sāktu stādīt augstāk par partejiskumu.

Kādā ceļā pie tā nokļūt, tas būtu jaunās studentu padomes uzdevums.
Rū d. Pr ū s i s.

Universitātes jaunai studentu padomei.

(Sakarā ar priekšstāvotām vēlēšanām).

Vēl nesēn tika nosvinēta Latvijas universitātes desmitā gada diena. Šinī svinību brīdī tika daudzējādi uzsvērtas un apliecinātas viņas nozīme — ceļā uz cieņā turam mūsu valsts izveidošanas darbu. Še nu derētu iegauzt, ka mēs tomēr nekad neaizmirstam, dižodamies ar mūsu sasniegumiem gara kultūras laukā, blakus šai vienai augstskolai — pieminēt arī abas pārējās: Mākslas Akadēmiju un Konservatoriju. Vienīgi šo triju augstāko mācības iestāžu sadarbībā ir iedomājama tuvošanās mērķiem, kuriem (Skat. turpinājumu 5. lap. pusē).

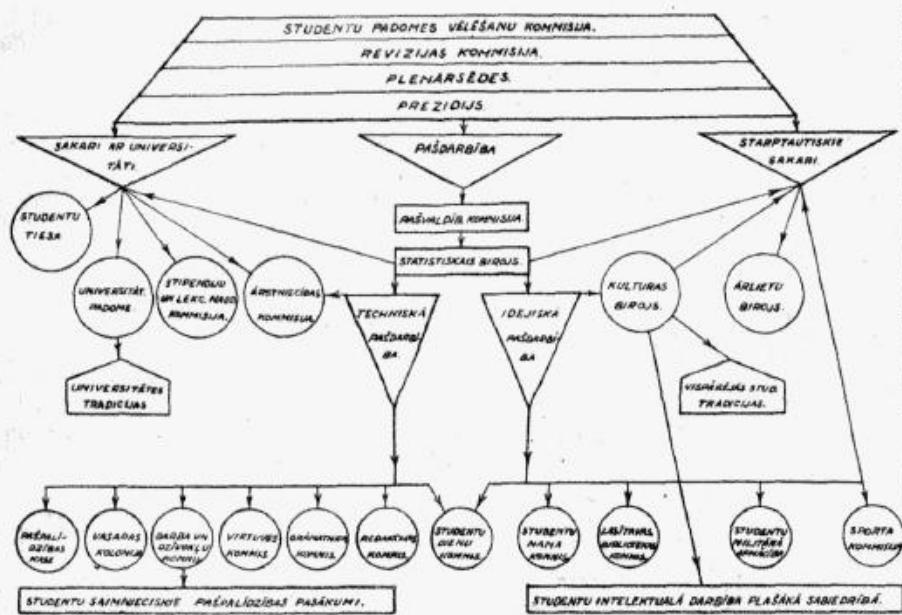
domē, es uzmišu Jūsu varzācīm, bet ja gribēsāt klusēt, teikšu komplementus par „īstiem un vienīgiem korporāciju reformētājiem”. Un ja man tiešām būn tas gods kopā ar Jums tur runāt par nāšanos un protestēt protestēšanas pēc, es nūdien metīšu spalvu tukšajā tiutnicā un ne vārda vairs neminēšu par alu „sevišķi svinīgus gadījumus”, nedz par „slikti kopētām vienotnēm korporācijai ietērpā”.

Daiļās triskrāšu kommitones, Jums tur vēl paliek vairāki tukši cetrstūri. Ziedojiēt vienu manam vārdam! Mīlestība uzvar visu, viņa pacieš visu, viņa nebaidās, viņa nevairās. Mīliet mani tā, kā es Jūs pirmajā decembrī! Kauču urnas ēnā listi man par labu labojat! Es palīdzēšu Studentu Padomē arī Jums vārdu sacīt. Ja vēlēties pateikšu Jūsu vietā kā pēc domājat un balsojiet tā, kā viriešu burši, kā pēc viņu lēmumi ir Jūsu likumi, kā pēc ejaat tiem astē. Jūsu deļ mana spalva salūzīs un mēle apklusīs un es nedarišu zināmu Jūsu bēgšanu gājienā no Brāļu kapiem. Es klusība piekriņīšu Jūsu rīcībai, kad Jūs takšos buršiem un mācības spēkiem garām laidāt, dubļus virsū šķiedāt un par plecu lielmanīgu smīnu viņiem dāvājāt. — Tados dubļos i u i ! — Es pateikšos, ka Jūs vēl gājienam tur p sevi ziedojat.

Tad nu balsojiet visi, kas varat, par manu listi, bet ja nē, minēti un neminēti, dodiet kuponus lai godam es izceltos no citiem šķīlītiem un perētiem dzegūzēniem, kādu nav mazums manā listē. Palīdzat visi man, lai es varētu aizmirst dotos solījumus līdz nākošam gadam. Klibjānis

Kandidējošo grupu viedoklis Stud. Padomes vēlēšanās.

STUDENTU PADOMES DARBĪBAS SCHEMATISKAIS ATTĒLS.



Vienotņu apvienotais saraksts № 13.

- „Ausma”,
- „Latviete”,
- „Lidums”,
- „Zelmenis”,

— šogad, izejot stud. Padomes vēlēšanās, noteikti pasvītro savu, pag. gada vēlēšanās, uzstādīto minimālo darbības programmu. Daļa no viņas realizēta. Kā svarīgāko var atzīmēt statistiskā biroja nodibināšanu, darba ētikas lekciju cikla ierosinājuma pieņemšanu, sporta komisijas pakāpenisku reorganizāciju u. c.

Vienotņu pārstāvji Stud. Padomē vienmēr pasvītrojuši reālā, konkrētā darba nepieciešamību akadēmiskās saimes pašvaldībā un centušies viņu pildīt. Tomēr jākonstatē, ka ne katreiz sasniegti vēlamie rezultāti, aiz valdošā vairākuma (korporācijas + minoritātes) inkonsekvences. Šeit vienotņu pārstāvji nav meklējuši un nemeklēs speciāla rakstura politisko saprašanu, lai tiešos darba principus ziedotu atsevišķu grupu inkonsekvencei. Jo — Stud. Padome nevar palikt par atsevišķu nogrūpējumu filiāli. Tā ir visas akadēmiskās jaunatnes pašvaldība, — ar viņas līdzekļiem uzturēta. Šī pašvaldība nedrīkst pārvērsties par vienkāršu „representācijas biroju”. Pret to vienotnes kategoriski nostāsies!

Nav vienotņu nolūks iziet uz Stud. Padomes kritizēšanu. Un tomēr, nevar paiet garām, neaizrādot uz pašreizējo stāvokli Studentu Padomē. Tagadējais vairākums nav latvju studenta domu izpaudējs. Nav arī viņš ieinteresēts Stud. Padomes darbības līmeņa pacelšanā. Vai minoritātes darbības sekmēšanā būtu ieinteresētas!? Un korporācijas ir atklāti pateikušas, ka Stud. Padome viņām blakus lieta, jo viņu konventi rūpējoties par pašu kommitoņiem. Ar kritiku kritikas dēļ panāks pakalpojumu tam pašam valdošam nogrūpējumam, kas sistematiski gādā, lai Stud. Padomes popularitāte neorganizētā stud. vēlētajā apziņā arvienu mazinātos, bet nevis pieaugtu!

Bet tā būtu mūsu pašvaldības skaidrās cieņas mazināšana, ja, vadoties no patreizējā stāvokļa, atzitu, ka Stud. Padome ir lieks un nevajadzīgs institūts Universitātes dzīvē. Ja tagadējam vairākumam mūsu pašvaldība ir blakus lieta, tad ar to nav teikts, ka viņam lemts šai „blakus lietā” pastāvīgi spēlēt noteicēja lomu. Ja gadu atpakaļ korporācijām bija absolūta majoritāte, tad tagad majoritātes suverinitāte tiek uzturēta kopā ar minoritātēm. Līdz ar to korporāciju līdzšinējā līnija palikusi nedrošāka un svarstīgāka.

Vienotnes aizrādīja, ka nav viņu nolūks apkarot pārējos nogrūpējumus Stud. Padomē. Cīņa par idejiskiem un darba principiem vēl nenozīmē tukšu polemiku, jeb — neauglīgu strīdu, kur frakcijas tikai strīdus laikā sajūt personīgo naidu. Tā ir strīdēšanās sevīsdēļ! Gala rezultātā — Stud. Padomes komisiju darbība atrodas tai pašā stāvoklī, kādā atradās pirms

pieciem gadiem, kad korporācijas guva galveno noteikšanu.

Vienotnes noteikti pasvītro, ka ieturēs agrāk nosprausto un deklarēto darbības programmu Stud. Padomē. Kas iziet: —

- 1) Uz darba un tehniskās iekārtas racionalizāciju Stud. Padomes komisijās (virtuves, grāmatnīcas u. c.),
- 2) uz pastāvīga darba ētikas lekciju cikla noorganizēšanu,
- 3) uz lekciju maksas atsvabināšanas un stipendiju komisijas darbības reorganizāciju, jo pastāvošais anketu veids nevar apmierināt nevienu studējošo,
- 4) uz ārstniecības komisijas darbības paplašināšanu, izvedot plašāka mērā stacionāro ārstēšanu un regulāro studentu veselības stāvokļa konstatēšanu,
- 5) uz statistiskā biroja galīgu noorganizēšanu,
- 6) uz stud. dienu reorganizāciju,
- 7) uz tagadējā pagaidu Stud. Nama pārdošanu, lai kopā ar iekrātām summām stātos pie St. Nama būvdarbiem.
- 8) Uz fiziskās audzināšanas kartiņas ieviešanu,
- 9) Uz kultūras biroja kardinālu reorganizāciju, jo līdzšinējie kultūras biroja darbu principi izrādījušies par tukšu un maznozīmīgu reklamu,
- 10) Uz stud. militārās apmācības ieviešanu, lai pēc iespējas atvieglotu vēlākās studentu gaitas kara klausībā,
- 11) Uz vasaras kolonijas noorganizēšanu,
- 12) Uz darba un dzīvokļu komisijas darbības atjaunošanu, noorganizējot pie viņas saimnieciskā rakstura pašdarbības pasākumus, lai atvieglotu studijas trūcīgiem studentiem,
- 13) Uz starptautiskās stud. apvienības pieņemtās rezolūcijas izvešanu dzīvē, ka **Universitātes izglītībai jābūt pieejami visiem, kas vien ir spējīgi no tās kādu labumu gūt.**

Latvju Nacionālās Studentu Biedrības

„Austrums”, „Atauga”, „Ziemeļi” un studenšu biedrība „Ziemeļniece” aicina visus organizētos un neorganizētos studentus un studentes kopējā studentu pašvaldības darbā, nenorobežojoties no plašām studentu aprindām. Nacionālās Studentu biedrības ir vienmēr stāvējušas par visu nacionālo studentu sadarbību. Studentu Padomē uz savstarpējās cieņas un taisnīgu principu pamatiem.

Ar šādu apņemšanos un labu gribu Nacionālo Studentu Biedrību pārstāvji stājas darbā arī pag. gadā Studentu Padomē. Darbs bija grūts un atbildīgs, jo no vienas puses bija grupas, kas savas iedomības un varas kārē centās pilnīgi ignorēt citu studentu novirzīto taisnīgas prasības un uzskatus, no otras puses grupas, kas centās padarīt Studentu Padomi par politiskas cīņas arēnu, uzskatīdami to par vietu, kur var dzīt agitāciju un kultivēt savus šauri partejiskos uzskatus. Beidzot, kad šī neiecietība pret citādi domātājiem studentiem izpaudās atklātos, neglītos cīņas pajūmos, kad bijām nonākuši tik tālu, ka atse-

višķas Studentu Padomes frakcijas, apzinādamās savu pašreizējo varu, nerēķinājās vairs pat ar agrākiem Studentu Padomes lēmumiem, kad Studentu Padome gribēja padarīt par zināmu organizāciju filiāli un reprezentācijas orgānu, kad svarīgāko saimniecisko komisiju darbā mēģināja ienest atsevišķu šauru grupu intereses — tad Nacionālo Studentu biedrību frakcija, paturot vienmēr vērā savus vēlēšanās dotos solījumus un pienākumus pret saviem vēlētajiem, bija spiesta noteikti un kategoriski norobežoties no tādas Studentu Padomes vairākuma politikas, atsaucot savu pārstāvi no Studentu Padomes prezidija, kā arī pārstāvjus no visām komisijām.

Nacionālās Studentu biedrības stāvēs par apzinīgu, akadēmisku darbu Studentu Padomē. Nesaistotus ne ar vienu politisku partiju, norobežosies no politikas ienešanas akadēmiskā dzīvē un stingri rūpēsies par studentu taisnīgu prasību izvešanu dzīvē.

Šinī darbā mēs aicinām talkā ikkatru latvju studentu. Mūs nevilina ne korporāciju krāsainās ārišķības un bravura, ne progresistu neizpildāmie solījumi. Mēs norobežojamies no mums svešām vidus laiku tradīcijām un vienpusīgām politiskām doktrīnām. Tāpat Nacionālās Studentu biedrības vērtē un met kritisku skatu uz tiem, kuri gan sakās ar pilnu krūti kaļojam pret svešiem iespaidiem un ārišķībām, bet kuŗu vienīgā līdzšinējā cīņa ir bijusi par to pašu, no citiem palapināto un kopēto ārišķību legalizēšanu un piesavināšanu sev. Nacionālās Studentu biedrības vēlas redzēt latvisku Studentu Padomi un līdz ar to arī latviskāku mūsu akadēmisko dzīvi. Šis veidošanas darbs jau prasa noteiktus nakošās darbības principus, no kuŗiem svarīgākos šeit atzīmēsim:

1. Latvju Nacionālās studentu biedrības piegriezīs sevišķu vērību Studentu Padomes sabiedriskās un kultūralās darbības paplašināšanai; izveidojot un paplašinot kultūras biroja darbību.
2. Rūpēsies par studentu saimniecisko uzņēmumu tālāku izveidošanu.
3. Rūpēsies par mauturīgu, apdāvinātu studentu taisnīgu atsvabināšanu no lekciju naudas, stipendiju piešķiršanu un komandēšanu uz ārzemēm izglītības papildināšanai.
4. Rūpēsies par studentu ārstēšanas labāku izveidošanu, atceļot pārāk lielu un neattaisnojamo formālismu un sekmēs vasaras koloniju ierīkošanu mauturīgiem studentiem.
5. Centīsies samazināt Studentu Padomes pārvaldes izdevumus un tā ietaupītās summas nodot studentu ārstniecības fondam.
6. Uzturēt sakarus ar ārzemju akadēmisko saimi, piegriežot sevišķu vērību Baltijas un Skandināvijas valstīm. Latvju Nacionālās studentu biedrības:

- „Austrums”
- „Atauga”
- „Ziemeļi”
- „Ziemeļniece”

Studentu-zemnieku frakcijas darbības līnija Studentu Padomē.

Kad pagājušā gadā Studentu Padomes vēlēšanās izgāja pirmo reizi studentu-zemnieku saraksts, tad dabīgi sabiedrībā un īpaši akadēmiskā saimē bija saskatāma zināma interese, gribētu teikt, bija nomanāms zināms savijējums. Vieni pareģoja šim sarakstam galīgu caurkrišanu, citi — augstākais vienu pārstāvi Studentu Padomē.

Bet kad notikušās vēlēšanas pierādīja, ka šis saraksts bija dabūjis lielu balsu skaitu un Stud. Padomē nāca 2 pārstāvji — tad interese kā labvēlīgā, tā nelabvēlīgā — pret šo grupu arvien pieauga.

Šai parādībai pamatā ir dziļi motīvi pat varbūt intuitīvi apslēptas dabas. Proti stud.-zemn. ar savu iziešanu pārstāvīgu Stud. Padomes vēlēšanās atklāti un droši pacēla zemnieku balsi akadēmiskā saimē. Tā skaidrā un apzinātā zemnieciskā ideoloģija, ko puda šī grupa un viņas pārstāvji nevarēja neimponēt, nevarēja nepievilkt daļu

studējošās paaudzes, kas lielā vairākumā zemnieki būdami, tomēr bieži vien apzināti un neapzināti vai nu noliedz vai pārdod (protams, ne par naudu, bet citiem šķietamiem skaistumiem) savu pirmdzimtību! . . .

Un daļa to studējošo, kas bija paturējuši tīru un nesaistītu savu zemnieka pārliecību ar labāko sirdsapziņu nodeva savu balsi par studentu-zemnieku sarakstu.

Tā stud.-zemn. frakcija guva 2 pārstāvjus Stud. Padomē. Tagad nu paceļas jautājums, kādu viedokli šī grupa ir iejēmusi Stud. Padomē, kāda ir bijusi viņas darbība?

Vispirms mums šeit atklāti un skaidri jāpasaka, ka ar stud.-zemn. frakcijas rašanos Stud. Padomē bija radies tāds stāvoklis, ka Padomes lielākā valdošā frakcija, kas dažās agrākās Padomēs bija vai vienlīgā valdītāja un ar citām grupām rēķinājās tikai par tik, par cik viņai pašai bija izdevīgi — tagad lai gan arī skaitliski kopā ar minoritātēm vēl paturēja sev majoritāti — tomēr pēc nesekmīgas citu grupu un organizāciju interešu apiešanas mēģinājuma, bija spiesta ievērot arī pārējo grupu šai ziņā vienprātīgas un saskaņotas prasības. Konkreti — šeit bija prasības par piedalīšanos, resp. vietu došanu dažādās Stud. Padomes komisijās, kuŗās galvenām kārtām norit stud. pašvaldības darbs un kuŗās strādājot attiecīgie pārstāvji var aizstāvēt un izvest savu vēlētajū gribu un intereses.

Šeit jāatzīmē un jāuzsver, ka šis taisnīgās prasības stud.-zemn. frakcija uzstādīja saziņā un saskaņā ar nacionālo studentu biedrību un vienotņu pārstāvjiem, kuŗiem kopā šinī Padomē bija 6 pārstāvji.

Nerunāsim šeit tuvāk par aso konfliktu Stud. Padomes pirmajā sēdē, kur stud.-zemn., nac.-stud. b-bu frakcijas, atzīdamas un konstatēdamas, ka vairākuma frakcija nav rēķinājusies ar iepriekšējās frakcijas apspriedē dotiem solījumiem un grib ignorēt lielas daļas studējošo intereses — atsauc protesta veidā savus pārstāvjus no prezidija un pieteica opozīciju — par to savā laikā tika plaši runāts akad. saimē un arī iztirzāts šā laikraksta slejās — šeit tikai man gribas uzsvērt, ka stud.-zemn. fr. no paša sākta gala stāvēja par visu studentu un viņu organizāciju vienlīdzīgām tiesībām un par viņu taisnīgu prasību ieviešanu.

Kad valdošā frakcija beidzot piekāpās un no mums kopā ar nac. stud. b-bām un vienotnēm uzstādītās prasības ievēroja, mēs jēmot vērā to, ka stud.-zemn. arvien grib strādāt radošu darbu — iestājāmie pozīcijā un pēc savas labākās sirdsapziņas un spēkiem strādājām kopā ar citām grupām radošu pozitīvu darbu.

Šeit vispār jāuzsver, ka stud.-zemnieku frakcija ir arvien centusies ieturēt pret citām grupām lojālu un samierinošu līniju, nav nekādā tīši meklējusi nesaskaņas vai konfliktus, protams, izņemot gadījumus, kur bija jāaizstāv mūsu dibinātas un taisnīgas prasības.

Tāpat arī stud.-zemnieki nav iejaukušies citu organizāciju un grupu savstarpējos strīdos, ieturot arvien visos gadījumos stingru neitralitāti un objektivitāti. Tālāk mums jāatzīmē un sevišķi jāuzsver, ka studentu-zemnieku frakcija savā darbībā Stud. Padomē arvien ir ievērojusi nacionāli-zemniecisko valstisko domu. Noteikti un stingri viņa ir nostājusies pret kreiso grupu ārdošām tendencēm, par ko bieži izpelntījusies „progresīvo draugu” sevišķu uzmanību. Studentu Padomes saimnieciskos jautājumos un viņu komisijās stud.-zemnieki ir arvien prasījuši stingru lietderību un izteikuši priekšlikumu pāriet no komisiju sistēmas uz privātsaimniecisko.

Neieejot sīkāk šai vietā Stud. Padomes iztirzājumā, man gribētos vēl šeit atzīmēt, ka stud.-zemnieku frakcija arvien ir stāvējusi un stāv par zināmu akadēmisku kārtību un jau nodibināto akadēmisko tradīciju ieviešanu. Zīmīgs šai ziņā ir pēdējais konflikts Studentu Padomē, kad atkal korporāciju frakcija, ignorēdama lielas

daļas studējošo un viņas aizstāvju protestus, patvaļīgi grozīja jau nodibināto un ieviesto kārtību studentu organizāciju gājienos. Šī kārtība tika līdz šim ieturēta pēc vecākuma. To nu korporācijas Universitātes 10 gadu jubilejas svinības vairs neieturēja, laižot iet S. P. K., neskatoties uz to, ka ar to tika aizkārtas vecāko organizāciju intereses, iet tūlīt pēc saviem karogiem. (Interesanti gan, kamdēļ tad P. K. kā „džentlmeņi“ nelaida S. P. K. iet arī viņiem pa priekšu?)

Šādu patvarību, nenoteiktību un jau nodibinātās akadēmiskās kārtības neievērošanu un jaukšanu, protams, nevarēja pieļaut ne stud.-zemnieku, ne nacionālo stud. biedrību, ne citas frakcijas. No šo frakciju puses tika izteikts noteikts protests un kad šis Stud.-Padomes prezidija vairākuma patvaļīgais lēmums tika arī izvests dzīvē un arī Stud.-Pad. plenarsēdē no vairākuma akceptēts, šis frakcijas atsauc savus pārstāvjus no prezidija un nostājās vairākumam, kas tad sastādījās no vīriešu un sieviešu korporācijām un minoritātēm (arī vairākums) opozīcijā.

Te mums jāpiezīmē, ka mūsu izstāšanās no koalīcijas un nostāšanās opozīcijā nav iztulkojama kā zināma svārstīšanās vai nenoteiktība, bet gan taisni otrādi, šī mūsu rīcība pilnīgi saskan ar mūsu konzekventi ieturēto darbības līniju.

Jo vēlēdamies strādāt pozitīvu darbu — ko mēs vairākkārt esam uzsvēruši — studentu pašvaldībā, mēs kopā ar citām grupām pēc tam, kad lielākā un līdz šim noteicošā (korporāciju) frakcija bija mūsu uzstādītās prasības līdz zināmajam mēram izpildījusi, iestājāmies opozīcijā un strādājām līdzīgu pēc savas labākās apziņas radošo darbu.

Bet kad izrādījās, ka koalīcijas vairākums pilnīgi ignorē mūsu domas un kopā ar nacionālo stud. b-bu un vienotņu frakcijām iesniegtos protestus pret jau minēto netaisno lēmumu organizāciju gājiena jautājumā, ar kādu lēmumu, kā jau aizrādījām, tika grozīta akad. nodibinātā kārtība un tradīcija — mūsu uzskats bija tāds, ka mēs, nevarēdami panākt arī plenarsēdē šī netaisnā lēmuma koriģēšanu — nevarējām palikt koalīcijā ar vairākumu, kas šādu lēmumu bija pieņēmis. Jo liekas, ka ļaut savas prasības, pie tam taisnīgās un pamatotas, ignorēt, pret to neprotējot, nav nedz konzekventi, nedz lietderīgi.

Tamdēļ šis mūsu solis, skriet, pilnīgi saskan ar mūsu ieturēto virzienu un proklamēto darbības līniju.

Un mūsu līnija arvien ir bijusi un droši būs arī uz priekšu noteikta un skaidra: lojala sadarbība ar citām grupām, prasība ievērot kārtību un noteiktību, prasības ievērot jau nodibinātās akad. tradīcijas, valstiskas domas stingra ievērošana un aizstāvēšana un pāri tam visam akad. saimei likt atskanēt arī zemnieciskai domai, pacelt arī akadēmiskā saimē zaļo zemnieka karogu. Un katrs, kas jūtas saistīts ar šo karogu un mūsu tēvu ideoloģiju, lai seko šim saucienam. Jo zemnieku spēkam ir jāpauzās arī akad. saimē.

I n d r. G r u b a u m s.

No stud. sportistu aprindām mums aizrāda, ka zināmais sportistu kandidātu saraksts stud. Pad. vēlēšanās, dievamžēl, pilnum pilns korporāciju locekļiem. Vai visa līdzšinējā veiklā dzegužu oļu perēšana dažādos sarakstos nav jau diezgan mācījusi sarakstu sastādītājus, jeb tie ir tik naivi, ka neredz, kam vietu sataisa.

Kritika un paškritika.

Ja saka, ka stils ir tāds, kāds ir pats cilvēks, tad var sacīt arī, ka kritika tāda — kāds pasaules uzskats. Stils, vārda plašāka nozīmē, korespondē cilvēka dabai — dzīves veids atkarājas stiprā mērā no katra individa īpašām tieksmēm, dāvanām, no cilvēka iekšējās būtības. Kritika tāda pašā mērā atkarīga no cilvēka apziņas no apzinīgā priekšsta par dzīvi un, protams, arī dzīves ideāla, ko ietveram vienā vārda: uzskats, pārliecība. Tāpēc runājot par kritiku, vispirmām kārtām šis uzskats, pārliecība jāņem vērā, jo kritika nav nekā cits, kā zināmas parādības resp., darbības fakta apgai-

Latvju nacionālo studentu biedrību kandidātu saraksts № 5.

L. Ū. Studentu padomes vēlēšanās 1929. g. 1. decembrī.

- | | |
|---|--|
| 1. Gobdzenis-Gobziņš, Jānis-Alberts, jur. | 21. Prauliņš, Kārlis, fil. |
| 2. Freivalds, Kārlis, med. | 22. Aboliņš, Jānis, med. |
| 3. Uptte, Zenta, fil. | 23. Bērziņš, Milda, med. |
| 4. Šķipsna, Jānis, mech. | 24. Jākobsons, Jānis, mežk. |
| 5. Siecenieks, Aleksandrs, ekon. | 25. Dravnieks, Aleksandrs, jur. |
| 6. Lenčbergs, Kārlis, med. | 26. Restbergs, Auseklis, inž. |
| 7. Šreibers, Zinaida, fil. | 27. Lindbergs, Herta, fil. |
| 8. Kalniņš, Jānis, jur. | 28. Obrams, Roberts, jur. |
| 9. Brāmanis, Alfrēds- Kārlis, inž. | 29. Anševics, Arvids, teol. |
| 10. Kalniņš, Arnolds, med. | 30. Jansons, Roberts, mech. |
| 11. Miķelsons, Elza, fil. | 31. Pikerauca, Johanna, fil. |
| 12. Malkaus, Kārlis, jur. | 32. Vāpa, Jānis, jur. |
| 13. Strausmanis, Jēkabs, mech. | 33. Krišjānis, Arvids, inž. |
| 14. Barkans, Vinca, med. | 34. Rozenbergs dzim. Ērmanis, Eizenija, fil. |
| 15. Rozenbergs, Zibilla, ekon. | 35. Lapsiņš, Roberts, mech. |
| 16. Kalniņš, Kārlis-Vilis, jur. | 36. Biezais, Ludmila, lauks. |
| 17. Jēkabsons, Kārlis, med. | 37. Vikmanis, Eduards, inž. |
| 18. Trautiņš, Eduards, med. | 38. Bērziņš, Arnolds, jur. |
| 19. Sņikeris, Lucija, fil. | 39. Ūdris, Nektarijs, jur. |
| 20. Ozoliņš, Harijs, inž. | 40. Asars, Valfrīds, med. |

№ 8.

Studentu-zemnieku kandidātu saraksts.

- | | |
|-------------------------------------|---------------------------------------|
| 174. Grubaums, Indriķis stud. jur. | 194. Freimanis, Arvids stud. ing. |
| 175. Švūkstis, Vilis stud. jur. | 195. Freimanis, Kārlis stud. oec. |
| 176. Freidenfelds, Pauls stud. agr. | 196. Liepiņš, Edgars stud. agr. |
| 177. Brants, Rūdolfs stud. agr. | 197. Freimanis, Teodors stud. agr. |
| 178. Zonbergs, Voldemārs stud. jur. | 198. Gustiņš, Aleksandrs stud. agr. |
| 179. Strinbergs, Adams stud. agr. | 199. Sprīngis, Miķelis stud. silv. |
| 180. Austrīņš, Pēteris stud. silv. | 200. Brunovskis, Konrads stud. oec. |
| 181. Upenieks, Harrijs stud. oec. | 201. Matiss, Alfrēds stud. oec. |
| 182. Sūna, Edgars stud. jur. | 202. Kochs, Kārlis stud. oec. |
| 183. Bajinskis, Arvids stud. oec. | 203. Eisbergs, Emīls stud. vet. med. |
| 184. Salmiņš, Voldemārs stud. jur. | 204. Dīriņš, Rūdolfs stud. silv. |
| 185. Feldmanis, Rūdolfs stud. med. | 205. Ābols, Vilis stud. mech. |
| 186. Rozentāls, Pēteris stud. med. | 206. Bebris, Jānis stud. agr. |
| 187. Mežaraups, Jānis stud. agr. | 207. Beinerts, Kārlis stud. agr. |
| 188. Šillers, Gustavs stud. med. | 208. Folkmanis, Leons stud. jur. |
| 189. Kugelbergs, Davids stud. ing. | 209. Kupčis, Valdis stud. agr. |
| 190. Kupfers, Alfonss stud. ing. | 210. Kalvišķis, Jānis stud. ing. |
| 191. Bitners, Valters stud. oec. | 211. Šenbergs, Konstantīns stud. ing. |
| 192. Skadiņš, Jānis stud. silv. | 212. Prīverts, Herberts stud. ing. |
| 193. Šenbergs, Žanis stud. oec. | 213. Vītiņš, Jānis stud. ing. |

smojums no noteikta viedokļa — vērtējums, izejot no vērtētāja pārliecības jeb uzskata. Tā ir apzinīga pārliecības preti nostādīšana jeb salīdzināšana ar vērtējamo faktu.

Līdz ar to visai saprotama kritikas lielā nozīme, sevišķi, ja uzsvējam, ka kritikai jābūt apzinīgai, lai tā stāvētu savos augstumos. Tas ir kultūras sargpostenis uz tiem ceļiem, kas ved nākotnē, — kas bieži vien neizprotami un aizklāti, un pa kuriem spriešana stipri apgrūtināta. Maldīgs tas uzskats, ka vēsture atkārtojas, bet varam gan sacīt, ka visai bieži nonākam krustceļos, kad no agrākājiem piedzīvojumiem dabūjam gan vērtīgus, tomēr ne aizvien pilnīgus, bet nereti arī nepiemērotus aizrādījumus, pa kuriem ceļu ejams. Tad jāskatījam runāt principiem, jāskatījam runāt pārliecībā, apziņai, tiem lielajiem dzīves ideāliem, pēc kuriem dzīves parādības gribam nokārtot, dzīvi virzīt un raidīt, lai atrastu pareizo ceļu. Jāsak runāt sabiedrības kritiskiem spēkiem, apziņai — gaišam un tālredzīgam skatam, kas neapmulst ikdienas sarežģītās un vielas pieblīvotās apstākļos. Un ja ņemam vērā, ka vēstures lielie nozīmīgie fakti nereti auguši, izveidojušies un pacēlušies savā varenumā, iespējams no daudziem sīkiem faktoriem un apstākļiem, tad viegli saprotams kāda ārkārtīga nozīme šim apzinīgam sargpostenim, ko apzīmējam par kritiku, kurai jāuzmana arī daudzas tādas lietas ikdieniskā dzīvē, kas sākumā var likties nevisai nozīmīgas. Sabiedrības un cilvēku darbībai līdztekus jāiet kritikai, — principiāli apzinīgai uzskatu skaidrībai!

Tikpat liela nozīme arī paškritikai, kas pavada, kontrolē, vērtē cilvēka paša darbību, tieksmes, ideālus. Arī te, un varbūt taisni cilvēka paša darbības apziņā, visvairāk no svara šis kritiskais spēks, principu, pārliecības un uzskatu skaidrība. Nāk prātā kāda mūsu rakstnieka (J. Ezeriņa) nozīmīgie vārdi novelē „Šacha partija“, kur autors tēlo, kāda draudoša nozīme cilvēka dzīvē mēdz būt daudzreiz akliem neapzinīgiem rīcības gadījumiem, un piebilst, ka taisni mazie gadījumi var kļūt liktenīgi un samaitā — izjauc dzīvi: Kāpēc? „Mēs pārāk daudz pieķeramies taisni tikai niekiem,

atsevišķām sekundēm, nedēļām, gadiem, bet pārāk maz domājam, ka no svara ir tikai viss tas kopā. Šo skatu uz dzīvi mēs vēl nepazīstam, kaut gan viņam jātop par vienīgu un isto. Būs laiks, kad neprasis architektam, kā tu esi uzcēlis māju un ar tev, vecais skolmeistar (noveles varonis; E. S.), kā tu esi mācītājs, bet gan kā jūs esat uzcēlušies dzīvi“. Tā ir prasība pēc pasaules uzskata, pēc principu skaidrības, pēc dzīves stila. Tā ir prasība pēc personības, kas sevišķi mūsu laikā, kad sīkie akli fakti, ikdienas apstākļi un notikumi, tāpat mūsu rīcība, ko bieži neapgaismo kritiska apziņa un nenovērtē uzskatu skaidrība, — samāļ cilvēka dzīvi. Šī prasība pēc personības, sevišķi tagad, jāpaceļ visai augstu!

Mūsu laikmets ir pārejas laikmets, kad pēc lielām katastrofām, pēc dzīves sarežģījumiem valda nenoteiktība, apmulsums, mocošas dilemas un nožēlojami kompromisi pasaules uzskatos. Tā nozīmē, ka pienācis laiks būt sevišķi kritiskiem, būt paškritiskiem. Tautisk. atmodas laikmeta uzskati, kas kā rīta blāzmojams parādījis poetiskas sapņojumus, mūs vairs nevar apmierināt, jo sapņojumiem jākonkretizējas, bijušai poezijai jādod vieta reālai tiešāmībai. Un lai to veidotu nepieciešami dzīves īstenībai atbilstoši un šo īstenību formētāji un virzītāji uzskati, apzinīgi mērķi. Tautiskā laikmeta reakcijas, tā saucamās jaunās strāvas pasaules izpratne arī vairs neapmierina, jo tas konzekventais materiālisms, ko kādreiz ar gluži poetisku aizrautību sludināja kā lielāko un vienīgo patiesību, tagad mums liekas tikpat naivs un tagadnes dzīves mērķiem un ideāliem vairs neatbilstošs uzskats, kā atmodas laiku poezija. No dzīves virzītājiem spēkiem, no viņu izpratnes jārodas tagadni kārtotajam uzskatam, apzinīgam, tālredzīgam skatam, kas parādītu ceļu. Nav noslēpums, ka sabiedrības plašās masās šini ziņā manāms apmulsums, lai gan nav arī noslēpums, ka tāds tagadnes un nākotnes ceļus apgaismojošs kritisks pasaules uzskats, dzīves un tās virziena apzinīga izpratne, rodas. Būtu jāvēlas tikai, lai arī akadēmiskā jaunatne būtu allaž tā, kas šo apzinīgi kritisko

skatu cenšas iemantot, lai tagadnes notikumus un faktus varētu vērot un vērtēt un savā pašu dzīvē ar entuziasmu tos virzīt, rīkojoties apzinīgi un ar principiālu skaidrību. Jāvēlas, lai taisni akadēmiskā jaunatne, kas vēlāk taču izejot no Alma Mater sienām lielā mērā noteiks tautas domāšanu un līdz ar to arī likteni, lai akadēmiskā jaunatne jau universitātes dzīvē būtu stipri kritiska un sevišķi paškritiska un pirmā varētu teikt, ka plašajos, lai gan stipri sajauktos un haotisko tagadnes uzskatu laukos, nemaldās kā tumsā, bet pareizi izprot tagadnes spēkus un grib arī apzinīgi iet tos ceļus, kurus nosprauž noskaidroti uzskati un principi. Sevišķi akadēmiskai jaunatnei, kas savā vairumā nāk no laukiem un studiju laikā sastopas ar visdažādākiem strāvājumiem, jābūt sevišķi kritiskai un paškritiskai lai atrastu pareizos ceļus, lai varētu droši arī skatīties acīs tiem, kas palikuši mājās, klusajā, bet liela spēka pilnajā dzīvē, un sacīt: mēs neesam nomaldījušies, mēs neesam aizmirsuši, bet apzināties katru soli, ko spējam nākotnē. Sevišķi akadēmiskai jaunatnei, kam atveras pasaules uzskatu lieli plašumi, jāapzinās tie spēki, kas veido dzīvi, un jāmeklē pielietoti viņu vērtēšanas pareizās mērauklas, lai nebūtu jāskata: „Šo apzinīgo skatu uz dzīvi mēs vēl nepazīstam un tos ceļus, kuri jāiet valstij un tautai mēs vēl nemākam saskatīt, lai gan nāk laiks, kad neprasis tikai, cik ļautri vai cik centīgi esat nobeiguši studijas, bet gan cik apzinīgi un ar kādu pārliecību jūs esat sagatavojušies strādāt tautas un valsts darbā, — vai jums ir apzinīgs, pietiekoši kritisks un paškritisks skats uz parādībām, no kurām veidojas tautas likteni?“

Edgars Sūna.

Starptautiskās studentu konfederācijas kongress Budapeštā.

Laikā no 10. līdz 24. augustam Bugapeštā notika XI. Starpt. stud. konfederācijas (C. I. E.) kārtējais kongress, kurā no Latvijas piedalījās stud. iur. Edg. Rempes, konfederācijas viceprezidents un kā oficiāli delegāti, stud. mech. O. Rīters III. komisijā un stud. hist. M. Žigļevič, II. un V. komisijā.

Savus pārstāvjus sūtījušas gandrīz bez izņēmuma visas pasaules valstu konfederācijas biedres un kongresā reprezentēti ap 1 1/2 miljonu organizētu studentu. Pirms kongresa pienāca ziņa, itkā Rumanijas, Čehoslovākijas un Jugoslavijas studenti nepiedalīšoties, evērojot šo valstu diezgan asās politiskās attiecības ar Ungāriju. Sakarā ar to konfederācijas prezidijs un ungāru studentu apvienība garantēja ninēto valstu studentiem, ka nekādas politiskas demonstrācijas nepieļaus, pēc kam arī ieradās Čehoslovākijas, Jugoslavijas, bet Rumanija uzdeva sevi reprezentēt Francijas delegācijai.

Kongresā ieradušies arī Tautas Sav. un citu starpt. organizāciju pārstāvji. Kongresa atklāšana un darbība norisinājās Budapeštas tehniskās augstskolas plašās zālēs un auditorijās. Kongresu atklāja 11. augustā Ungārijas izglītības ministrs grafs Klebelsbergs. Pēc atklāšanas tūlīt uzsāka savu darbību visas sešas komisijas, kuru lēmumus apstiprināja plenarsēdēs.

Kā liels kongresa panākums uzskatāms attiecību nokārtošana ar vācu studentiem die deutsche Studentenschaft. Šī vācu studentu apvienība iesniegusi lūgumu uzņemt viņu C. I. E. par pilnīgtiesīgu biedru, neatsakoties no visvācu koncepcijas, reprezentējot vācu tautības studentus Vācijā un Austrijā un vācu augstskolās Čehoslovākijā un Dancīgā. Prezidijs un kongress tomēr nolēma pieturēties pie statūtos noteiktas valsts bāzes un noraidīja die D. Studenschaft uzņemšanu, nolemjot sadarboties ar šo organizāciju uz atsevišķa līguma pamata. Nav pareizas presē parādījušās ziņas, itkā vācustudenti atstājuši kongresu.

jāved mūsu tautu uz pilnību un labklājību. Diemžēl, — jāatzīst, ka zinātnu pils jubilejas dienā, mums nekādi nebija iespējams aprādīt apstākļus, pie kuriem šī vēlamā, saskanīgā darbība būtu bijusi redzama.

Valsts patstāvības cīņās, kad katra atsevišķa pilsoņa pienākumi pret dzimteni nesa tikai vienas, vispārējās dabas uzdevumu; nākošo augstāko mācības iestāžu apmeklētājiem bij tikai viena kopēja misija, viens mērķis — Latvijas atbrīvošana! Nu, jau sen mēs strādājam pie atbrīvotās republikas nostiprināšanas darba. Bet, — ko redzam? Visiem, kādreiz, viendaudz dārgo brīvības ideju — nav spējusi atvītot kopējas kultūras, zinātnes un mākslas iespējamas idejas. Tie paši kādreizējie kaņavīri, kuņģi plecu pie pleca stāvēja par savu svēto dzimtenes brīvības lietu, ir izšķirušies. — Universitāte, kuņģi sevi, blakus zinātniekiem, audzē nākošos sabiedrības darbiniekus — valsts vīrus — savā studējošo sastāvā nav spējusi rast laiku pamatīgākai interesei uz mākslām, kādas izkopj Akadēmija un Konservatorija. Nav pilnīgi iespējams atcerēt ievērojamas cienīga gadījuma, kur šo pietāti uz savstarpēju interešu esamības pamata būtu bijis iespējams pierādīt. Tāpēc arī nebūs jābrīnās, kad vienā laikā auguši sabiedrības pārstāvji un mākslinieki — nespēs viens otra centienus izprast. Šādas bēdīgas nākotnes izredzes spētu jo sekmīgi novērst saprātīga studējošo — vispirmām kārtām: studentu padomes — vēlēšanās, savu kolleģu civilizēšanās centieniem, blakus, dot telpumu pelnītai uzmanībai mākslām. Kopā ar zinātni tās ir vienīgi spējīgas veidot mūsu tautas kultūras seju. Priekš tā vajaga rast kopējas sadarbības bāzi.

Mākslas Akadēmijas audzēkņu padome sirsnīgi apsveiks tādu saprātīgas universitātes studējošo padomes sastāvu, kuņģu priekšstāvošās vēlēšanās augstskolas saimei ir izdevība dot. Varbūt, tad izdosies rast apstākļus, kuros mēs spēsim pierādīt, ka esam savas vienotas valsts, vienotas zinātnes un mākslas — kultūras nesēji.

A. Jegers.

Akadēmijas audzēkņu padomes loceklis.

Die deutsche Studenschaft pārstāvji piekrita sadarbībai un akta tekstu pieņemšanai plenarsēdē, pie kam Polijas pārstāvji teksta papildinājumā ievēda nodrošinājumus Dancigas jautājumā. Ar zinātnu rezervi pret sadarbību atzina izturās vienīgi Čehoslovākijs studenti un, sakarā ar viņu iesniegumiem, sadarbības akta tekstu revidēs nākošā prezidija sēdē. Jācer, ka reizē ar šo būs priekš visiem laikiem izbeigts vācu jautājums un iespējams produktīvs sadarbības ar vācu studentiem.

No nacionālo konfliktu jautājumiem kongress nodeva prezidijā caurskatīšanai serbu-kroatu studentu reprezentācijas jautājumam, jo konfederācijā pagaidām reprezentēti vienīgi serbu studenti, kā arī Spānijas studentu konfliktu, kur nodibinājies jauna studentu apbva, kas nav reprezentēta konfederācijā.

Plaši pārrunāja jautājumu I komisijā par sakariem ar ārpus Eiropas esošām studentu apvienībām un vienbalsīgi pieņēma lēmumu turpmāk pulcināt ar C. I. E. visas pasaules studentus, uzturot jo rosīgus sakarus un darboties kopējo interešu aizstāvēšanai. Ziemeļamerikas Sav. valstu pārstāvjiem uzdeva rūpēties par, to lai arī Japānas un Ķīnas stud. apbvas noorganizētos un tās varētu uzņemt C. I. E. par biedriem. Ārpus konfederācijas darbības paliek Padomju Krievija, par kuņģu uzaicināšanu līdzdarboties arī ir pacēlušās balsis, bet atrod ļoti lielu opozīciju.

Konfederācijas 10. gadējās darbības praktiskie piedzīvojumi bija par iemeslu konfederācijas statūtu papildināšanai un grozīšanai.

II komisija nodarbojās ar diplomu ekvivalences jautājumu; dažādiem pārlabojumiem un papildinājumiem C. I. E. gada grāmatai; nolēma izdotamā mēnešraksta sniegt arī dažādus zinātniskus rakstus, bez tam organizēt rakstu apmaiņu par studentu dzīvi dažādās valstīs. Otrā komisija virza arī uz priekšu zinātniskās un audzi-



Universitātes kronika.

„Radu būšana“.

„Radu būšanai“ — ak, kauns! — Nododas gan vecs, gan jauns. — Korporeles, mūsu švītes, Nav nekādas bārentes: Rados tās ir ar P! K! Lamcādrīca — cā — cā! . . . Augsti radi — nav viss nieki! — Bet nu dabas zinātnieki, Mediķi, veterenari, Juristi un citi gari Pēta domu zinātnisku: Atbildēt kas var bez riska — Kas gan krāsnešiem ir viņas: „Māšicas“, jeb „krustmeitiņas“? — D a m u v e c u m s.

Prezidijā iznāk krīze: Prāto puīši — kādā vīzē

Apmierināt daiļās dāmas, Kuņģas atnāk prasīdamas, Lai tās svētku gājienā Liek vai pašā priekšgalā. Upelincis saka strupi: — „Viegli norīt šito krupi — Visi iet pēc vecuma. — Nav ko runāt. Schluss! Bastā!“ Bet te dāmu ķēnners Raiska Saka: „Draugs, — ne jau tik draiski! — Kā gan dāmām, kas par kvartu Pārlaidnšās palēnām, Gadu skaitu noteikt var' Tu? — Tāļāk gadi neiet tām! — Lai jūs turpmāk godu prastu Nevaicāt pēc dāmu gadiem, Burši jem tās savā astē. — Prosit! — Sveiks, — uz jauniem „radiem“! . . . B a m b u l l a.

nošās filmas lietu, stājoties sakaros ar kompetentām iestādēm, vācot informāciju u. t. t. Nodibināja patstāvīgu studentu zinātniskā sadarbība biroju Briselē, pie kam nolēma sasaukt reizē ar nākošo C. I. E. kongresu 1930. g. rudenī studentu-juristu konferenci. Starptautiskais studentu muzejs nolēma vākt visus informācijas materiālus, kas attiecas uz studentu dzīvi un augstskolu organizāciju. Budžestā noorganizēja pastāvīgu starpt. studentu bibliogrāfisku biroju. Beidzot II. komisija nolēma griezties pie Tautu Savienības ar aicinājumu visdrīzākā laikā sarīkot jau ierosināto intelektuālo olimpiādi, sniedzot no savas puses plašu pabalstu.

Sevišķi rostga bijusi III komisijas darbība, kas jau savā laikā apskatījis kom Ritters (sk. St. №)

IV. komisija nodarbojās ar C. I. E. finanšu jautājumiem, sniedza pagājušā gada kases pārskatu un uzstādīja budžetu nākamam gadam kārtējiem izdevumiem 16.067 šv. fr. apmērā.

V. komisija ziņoja par stāvokli starptautiskā studentu sanatorijas jautājumā. Dr. Vauthier uzstājas ar plašu referātu runājot par Leyssn'as starptautisko sanatoriju. Pieņēma līdzekļu vākšanas plānu. Tāļāk komisija nodarbojās ar akadēmisko izglītoto pārprodukcijas jautājumu un darba atrašanas iespēju. Komisijas centrālais birojs Varšavā izdevis pārskatu par visu valstu studentu materiālo stāvokli un pašpalīdzības organizāciju. Uzdeva visām studentu apvienībām nodibināt statistiskos birojus un vākt visus nepieciešamos materiālus studentu materiālā stāvokļa noskaidrošanai. Nolēma Varšavā sarīkot atsevišķas apspriedes ar studentu pašpalīdzības darba vadītāju piedalīšanos. Nolēma uzturēt ciešus sakarus ar pārējām starptautiskās studentu palīdzības organizācijām.

VI. komisija nodarbojās ar sporta jautājumu. Nākošās studentu starptautiskās sacikstes notiks 1930. g. janvārī Davosā (ziemas sports) un 1930. g. rudenī Darmstadtē. Visas studentu ap-

vienības lūgtas nesarikot 2 mēnešus pirms šīm sacikstēm starptautiskas studentu sacikstes. Sporta komisija izdod, Parīzē savu laikrakstu „Sports un Universitāte“, kuņģu uzņem informācijas materiālus no visu valstu studentu sporta dzīves. Komisija izstrādājusi starptautisku reglamentu un programmu sarīkojamām sacikstēm.

Kongresa plenarsēdē uzņēma par pilntiesīgiem konfederācijas biedriem Albāniju, Bolīviju, Lietuvu un Jaunzēlandi. Atzīmējams, ka ļoti sirsnīgi pabalstīja Lietavas uzņemšanu Polijas pārstāvji. Gribam ticēt, ka poļu un liešu jaunatne darboties konfederācijā atradis kopēju valodu.

Svarīgs notikums kongresa darbībā bija vēlēšanas. Šogad izbeidzās pilnvaras līdzšinējam prezidentam anglim Bagnallam un dažiem citiem prezidija locekļiem. Kā kandidātu uz prezidenta amatu minēja Latvijas pārstāvi Edg. Rempi, kuņģam bija drošas izredzes. Tas tomēr no kandidātūras attiecās, paliekot viceprezidenta amatā un no savas puses uzstādīja Francijas pārstāvja Sauvin'a kandidātūras, kuņģu arī vienbalsīgi ievēlēja par konfederācijas prezidentu uz 2 gadiem.

Nākošais kongress notiks 1930. g. Briselē. Nākošās prezidija sēdes 1930. g. janvārī Romā un 1930. g. aprīlī Rīgā.

Kongresa laikā kongresa dalībniekiem par godu rautus sarīkoja Ungārijas ārlietu ministrs, izglītības ministrs un Budapeštas pilsēta. Privatā audiencē kongresa prezidiju pieņēma Ungārijas valsts galva Hortis, pie kam mūsu pārstāvim Edg. Rempem bija izdevība 15 min. ilgā sarunā referēt par stāvokli Baltijas valstīs un par mūsu attiecībām ar Pad. Krieviju. Valsts galvu sevišķi interesēja lielnieku jautājums.

Ungaru studenti sarīkoja kongresa dalībniekiem izbraukumus uz Mesōkōveds'u, kur iedzīvotāji staigā vēl tautiskos tērpos, universitātes pilsētiņā Debrecen'u, Hortobagy — pustu un Balotana ezeru. Kongresa darbu un

izbraukumus stipri traucēja lielais nepierastais karstums.

Apskatot konfederācijas darbības rezultātus, jānāk pie slēdziena, ka tieši jaunatne ir tā, kas veicina pasaules mierādeāla sasniegšanu. Strādājot kopējo praktisko darbu, nodarbojoties arī ar nacionālo problēmu iztirzāšanu, jaunā akadēmiskā saime gatavo tautu attiecībām jaunu ceļu un mēs drošāki varam raudzīties nākotnē. Kultūra un cilvēcība ir šīs jaunatnes ieroči un šiem ieročiem jāuzvar.

E. d. R e m p e.

Māksla.

Dalles teatris.

Izredzētie un „vienkārši mistiņi“, tāda ir dzīve, un viņas saturs, attiecības starp abiem šiem tipiem. Plaša ir pasaule, un tomēr, visur viens un tas pats. Visur valda izredzēto šķīra uz savu mazāko biedru rēķina.

Un valda nevis sava gara pārākuma dēļ, tas tad viņiem arī tiri dabīgi pienākots, bet valda pateicoties savai brutalitātei, nēkaunībai un otra neprasmei aizstāvēties pret to.

Dalles teatra „Lazika vētrains dzīve“ ir pirmais mēģinājums, rādīt šo patiesību skatuves apgaismojumā. Kā katram pirmam mēģinājumam, tā arī šim ir daudz ēnas puses, bet netrūkst viņam arī vērtīguma un tas ir tā dzija cilvēcība, kas saskatāma traģikomiskajā Lazika tipā.

Laziks ir vēl reiz lieks pierādījums, ka vērtība nav meklējama teorijās un brīvība revolucionāros lozungos. Nav viņas arī tā sauktā mākslas un kultūras zemē, nav arī tai zemē, kur Kristus ir sludinājis visu vienlīdzību. Lazikam, kuņģ, varbūt, ir par daudz naivs, bet kuņģ tomēr slēpjas dziļā un atsaucīgā dvēselē, visur klājas vienādi.

Visur viņa miesa, pēc viņa paša vārdiem, ir kā starptautiska pase, uz kuņģas katrs uzspiež savu zīmogu. Un tas viss tikai tāpēc, ka viņš ir vienkāršs Gomejas skroderis, ka daba to nav apbalvojusi ar nekādām sevišķām izcilus īpašībām, bet devusi tikai sirdi un tai dzīvē nav nekādas vērtības.

Viss teiktāis jo dzīvi saskatāms Mitrēvica veidotā Lazikā. Šī ir viena no viņa labākām lomām, tāpēc arī ar pilnu tiesību gūst nedalītu skatītāja simpatiju. No pārējiem jāatzīmē kino režisors — Veics.

Inscenējumā saskatāms kinomotografiskums un daudzās vietās par daudz liels gaismas trūkums. Apgrūtināta arī tas, ka dramatiķējumā ir tikai negatīvais un atņemti tie nedaudz pozitīvie draudi, kādus var atrast stāstā.

R ū d. P r ū s i s.

Latviešu tēlotāju mākslinieku arodbiedrības izstāde.

Kā jau pats izstādes nosaukums rāda, redzams, ka viņas organizētāji vadījušies no tiem pašiem motīviem, apmēram, kā jau pazīstamā, plašā, Latviešu rakstnieku un žurnālistu arodbiedrība. Tā sakot, Latviešu tēlotāju mākslinieku arodbiedrībai būtu jāreprezentē visi tēlotāji mākslinieki — Latvijas mašabā. Par šāda mērķa papildījumu mēs varētu uzskatīt visu viņas biedru kopizstādi, kuņģas organizēšanu, līdz šim, ir arvieno veikušas atsevišķu mākslinieku grupu pārstāvniecības, bieži vien, ne uz savu iniciatīvu. Tiklā par tēlotāju mākslinieku arodbiedrības idejisko mērķu iespējamību — praktiski, liekas, viņus vienīgi arodnieciskās intereses. Nevar saprast, kādi ir attaisnotāji motīvi 10. nov. š. g. atklātai biedrības izstādei, kuņģ, blakus nedaudziem līdzšinējās izstādes neredzētiem autoru darbiem, varam skatīt vienu otru jau redzētu gleznotāju. Atzīmēsim te vēl viņas etiķeti, plakatu, kas liela mērā atgādina agrākos laikos pazīstamu galošu fabrikas zīm.

Tāpat kā „Sadarba“ izstādē, šīs izstādes dalībnieki, tikko 20 mākslinieki no visa pāri par 60 dalībnieku lielā skaita, atkal, savās stilistiskās pretešķībās, dažs pat no viņiem uzrādot pilnīgu stila trūkumu, nevēlamā kārtā traucē visas izstādes kopiespaidu. Labas izstādes, tāda nozīmē, šo rudenī mums vēl nav bijusi izdevība redzēt. Neveiksmības un atsevišķi tēlotāju mākslu uzdevumu izpratnes kļūdozumi, tā sakot, sevi pārspeļ no izstādes izstādē un arvieno va rāk pārspeļ ar saviem piemēriem. „Sadarba“ izstādē tika respektēta K. Brencena nopietnā glezniecības tehniku pētīšana, kam viņš par labu ir pakļāvis visu savu koncepciju. Šis plus — bija reizē arī K. Brencena minuss. Bet ko gan arodnieku izstādē lai saka par prof. R. Tilberga audekļiem? Kādus uzdevumus, šķietas, viņš savos darbos atrisinājam? Liekas, ka tādu tur nemaz nav. Iespāids ir tāds, ka strādājot ir aizvērtas acis un atstātas neievērotas tādas vietas, kuņģ, pie šī gleznotāja strādāšanas veida, tas būtu gribējis jemt vērā. Vajš ķermēga proporciju uztvērē un atsevišķo locekļu formu traktējumā ir „Danaja“. Apšaubāmas kvalitātes uzrāda arī mirasā valsts prezidenta J. Čakstes milzīgā portreja. Tiri tā vien liekas, ka profesora K-ģs pie šī portreja izvešanas būtu lietojis to pašu fotogrāfiju palielināšanas pajēmienu, kadām īpašībām mēs to pazīstam pēc valsts muzeja atrodamas kompozīcijas „Bermontie i“. Figura ir nostādīta ļoti nedroši, sejai trūkst tīra raksturojuma un apģērba gleznojums — dekoratīvs. Šis darbs, kā radās, ir atradies Zviedrijas karalim iekārtotos apartamentos, pa viņa viesošanās laiku Latvijā. Tas apstākļis mums liek nopietni padomāt par Tilberga mākslinieciskās kvalitātes pasvērtēšanas spējam. Lielais miniaturu skaits, tā paša meistara rokas darinātas, ir viņa labākie darbi šī izstādē. Tie gan atgādina redzētās, neilgla H. Grinberga miniaturas, bet savā uztvērē uzrāda salīdzinoši tās ar pedējām — zināmu starpību. To nevar neatzīmēt. Šī starpība raksturojas tehniskā veiksme, ar kuņģu Grinbergs par Tilberģi, šķiet, savos darbiņos pārāks esam. Sen redzēti Tilberga — Raiņa portrets, sepija. Pieklājīgs, bezpretenciozs, ir J. Jaunsudrabiņš. Viņš nav nedz labāks, nedz sli-

Kā es izveidoju savu fabriku.

Augsta preču kvalitāte — lētas cenas — ir neatlaidīga patērētāja prasība, kuru ievērot spiesti visi solidie ražotāji. Šis problēmas atrisināšana nodarbina pasaules ievērojamākos rūpniekus un tautsaimniekus. Pielietojot darbā zinātnes un tehnikas sasniegumus, Vakareipā un Amerikā šini virzienā iegūti jau lieli panākumi. Modernās darba mašīnas ir tas brīnumierocis, kas uzlabo ražošanu kvalitāti un samazina ražošanas izdevumus, ko panāk ar darba ražības paaugstināšanu, bet ne darba algu nopiešanu. Augstas darba algas — ja tās nesadārdzina ražošanu — ir katras valsts un tautas labklājības pamats. Augstas darba algas ir indirekti arī rūpnieku interesēs, jo katrs darbinieks ir patērētājs un pirkspējīgs patērētājs vajadzīgs katram ražotājam. Mums jaunās Latvijas rūpniekiem jāmācās no mūsu vecākiem kolēģiem Vakareipā. Arī mana fabrika, ilggadīgā darbā iedama pa aprādīto ceļu, šinīs dienās ir pabeigusi veselu rindu jauniekrājumu, kuri ir tehnikas beidza-

mais vārds. Tā tagad var uzrādīt tik tehnisku pilnīgu un higiēnisku ierīci, kāda reti sastopama pat Vakareipā. Visus svarīgākos ražošanas un darba procesus modernākās automātiskās mašīnas un aparāti izdara spodri un akurati. Mašīnas un darba ierīcēs vien ieguldīti pāri par Ls 600,000.—. Saitstot darbā labākos meistaros un darbiniekus un pielietojot izejvielu izvēlē stingrāko mērāuklu, fabrika savu ražošanu kvalitāti pacēlusi tādā augstumā, ka sekmīgi sacenšas ar Vakareipas rūpniecību un gadu no gada paplašina savu eksportu uz ārzemēm. Šī kvalitātes uzlabošana ir izvesta bez cenu paaugstinājuma.

Labvēlīgais manas fabriku ražošanu novērtējums no ārzemnieku puses rada man to pārliecību, ka esmu uz pareiza ceļa un ļauj cerēt, ka arī Latvijas patērētāji uz priekšu vēl lielākā mērā piegriezīs maniem ražojumiem savu uzmanību un labvēlību.

Rūpnieks V. Ķuze.

taks palicis. Tāpat Ed. Vitols. Par Žeberiņu, Bini, Lūsi un Pūpolu, pie labākās grības, neko jaunu nevar pateikt. Vārbut, ka tas būtu iespējams — ja Pūpols, katalogā pie saviem darbiem atzīmētu arī distanci, pie kuras ar mierīgāku sirdi varētu neievērot viņa gleznojumu rupjos defektus; ja Lūsis mums piepēši kādā dienā atklātos ieraugāms oļegrafiju tirgotāja krājumos ar saviem darbiem. Bet grūti ticams, ka tas kādreiz varētu notikt, jo Lūsis ir pārāk liels dilekants. Tehnika, taču, progresē! Par nožēlošanu jāsapina, ka Bine laikam nespēs attaisnot uz viņu liktās cerības, šini izstādē. „Zuzanna“ ir „Danajas“ kategorijas cienīgs darbs. Ar saviem gleznojumiem Latv. Maksln. Biedrības un Tēlotāju Maksln. Arodbiedrības izstādē — Bine sev ir izrakstījis ne visai spīdošas atestācijas. Pladers ir meties uz eksperimentēšanu, kas tam rezultātā devusi stipri viduvējus darbus. Labākie, tad, ir klūsā daba (57) un ainava (55). Bez sevišķa savijojuma var pieminēt Al. Ciruļa un Antonova dekoratīviem gleznojumiem, kuri nekā nopietni domāta neatbilstoši. Z. Vidbergs un prof. R. Zariņš uzrāda stipri līdzvērtīgus sniegumus. Abi tie ir sausi un izdomā viendabīgi vienmuļi. — Tematu izvēlē viņi tralareti atkārtojas. Ar izbrīnēšanu varam noskaļties pāris Zariņa figūru zīmējumus, ar ko tas pierāda, cik lielā mērā viņš savas spējas ir piatris piepotēt saviem audzēkļiem, no kuriem var dabūt redzēt ne mazāk vērtīgus sasniegumus. Baumaņa pieminēkļa mets rada bažas par masu samēriem, kādus pie paltelinātam attiebibām dos mazā figūriņa zem lielajām, smagajām velvēm. Ļoti jautrus brīžus apmeklētājiem, ar saviem darbiem, sagādā tēlnieks G. Šķilters. No viņa rokas mēs izstādē redzam, bronza atlieku, kāda pazīstama, miruša, Rīgas dižvīra portretu. Acis un deguns viņā ir tik atjautīgi izveidoti, ka

pie jebkura stāvokļa, kādā pret to nostājas skatītājs, tas dod savādāku sejas izteiksmes iespaidu. Karikatūra, tā gan, laikam, nav domāta, bet ar savām greizā spoguļa īpašībām — tā smidina ļoti. Ir tikai liels jautājums, vai augšminētais Šķiltera darbs uzrāda īpašības, kas būtu pelnījušas laba mākslas darba kvalitāti, kādu sev par dažiem tūkstošiem latu varētu atļauties iekārtas Rīgas turīgāko aprindu pārstāvis. Pārējās Šķiltera skulptūras, salīdzinot viņas ar novērtētā izdomu, — ir nesamērojami vājākas. Vecuma nespēks divē preti no Šķiltera akvareļiem. Tik nevarīgi darbi šini mākslas nozarē nav ilgu laiku mūsu mākslas publikai bijusi izdevība redzēt.

Tiiberģa — tēlnieka mēģinājumus, kas mums nav visai sveši, varētu uzskatīt, viņa izstādīto portretu par vislaimīgāko atrisinājumu šini bēdīgi reprezentētā mākslas nozarē — Latviešu tēlotāju mākslinieku arodbiedrības izstādē. Venator.

Nepatikama drukas kļūda ieviesusies pagājušā nrā. rakstā „Konkordiju principi“. Kur 1. rindā jābūt: „Kad redaktors...“ Red.

Atbildīgais redaktors: Jānis Ātrēns.

Redaktors: „Studenta“ kolēģija.

Izdevējs:

L. Ū. studentu vienotību „VIENKOPA“

Š. g. 3./XI. no mums šķiras, aiziedams mūžība, arhitektūras fakultātes centīgais

stud.

Leonards Grinbergs.

Architektūras fakultāte.

Pastāvīgi krājumā par lētām cenām:

Kungu, dāmu un bērnu APAVI UN GALOŠAS

Ceļa somas Sporta piederumi Slidas

Plašā izvēlē manufaktura:

Dāmu kleitu un kostīmu drānas, kungu uzvalku un mēteļu drānas, linu audekls, pusaudekls, madapolams, nansuks u. c. Gatava kungu veļa, krūtis, apkakles, kakla saites, zeķes — dāmu un kungu.

Lietus sargi Auzamie diedziņi Gultas segas

Vairumā „Centralā Savienība KONZUMS“ Mazumā

Rīgā, Dzirnāvu ielā 68 un 87

Visiem studējošiem

daram zināmu, ka esam iekš- un ārzemju audzēkļiem, tādēļ ieteicam griezties saņemusi liela vairumā laikus pie drēbniekiem Rīgas un Maskav. amata meistari, Darbs pirmkl., cenas katr. pietamam.

Rīgā, Karlīnes ielā № 7. Tālr. 9-1-1-0-0.



H. A. BRIEGER, K.-S.
RĪGĀ.

BĀRDAS ZIEPES,

pēc jaunas metodes izgatavotas, līdzīgas vislabākiem ārzemju ražojumiem. Ļoti maigas, ādu nekaitina, dod bagātīgas putas. Iesaņojums: alumīnija dozītes.

Jūs

taupāt naudu un laiku,

Brokastojot

no plkst. 10 rītā, pie bagātīgi un garšīgi klātas bufetes.

Pusdienas

no plkst. 12—18 vakarā.
3 ēdieni Ls 1.—

Vakaros

pie labas koncerta un dejas mūzikas, programma Bedriņa kga vadībā, ēdieni ā la kartes no vislabākiem produktiem, zem konkurences cenām. Jūs taupāt naudu, pie ātras un labas apkalpošanas laiku.

Rīgas Namīpašnieku B-bas Klubā

Brīvības bulv. № 2—4, ie-ja no Merķeļa ielas.

LASAIT UN IZPLATAIT

„STUDENTU“

Centrālpirts

atvērta:

Plektdienās
no plkst. 12 dienā līdz 10 v.

Sestdienās
no plkst. 10 rītā līdz 10 v.

Svētdienās
no plkst. 7 līdz 10 rītā

Marijas ielā № 98.
Tramv. № 4.

Doma Muzejs

atvērta svētdienās
no pulkst. 11—2.

Rasetnes, origin. RICHTER un c. fabrik.

Logaritm. linejali sist. „RIETZ“
u. „ELEKTRO“

Zīmēj. papīrs „SCHÖLLERSHAMMER“

un visi citi zīmēšanas piederumi

AUGSTSKOLAS AUDZĒKŅIEM — RABATS.

Holländer un Friedländer

DIB, 1903. G. Vaļņu ielā 31. DIB, 1903. G.

Neļaujiet sevi maldināt!

25% oikonomijas

iegūst katrs, kas iegādājas tieši no fabriku dažādas metalgultas, jaun. fas., kā arī matracus, divanus, kušetes.

Pirmkl. labuma, ar garant., par fabr. cenām un uz nomaksu ar 1/5 iemaksu.

M. Boruchson, metala gultu fabrika
Gertrudes ielā 34. Tālr. 26681.

Lūdzu pārliecināties. Pastāvīgi liela izvēle.

Modernās dejas

Six-eight, Tango, English-Valz u. t. t.

N. Mengden

Runas stund. no 1—4 Tel. 2-3-6-3-3

Valdemāra ielā 11, dz. 7.